Vitaal mbo: meer dan bewegen alleen

Wanneer we spreken over sport en bewegen in het onderwijs, gaat de aandacht vaak uit naar het primair en voortgezet onderwijs. Het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) blijft daarbij regelmatig onderbelicht. Dat is opvallend, want bijna een half miljoen studenten volgen momenteel een mbo-opleiding. Daarmee is het mbo de grootste onderwijssector van Nederland en leidt het de professionals op die onze samenleving draaiende houden: van verpleegkundigen en pedagogisch medewerkers tot technici, beveiligers en sportprofessionals. | Steven Mauw, Johan Koedijker en Stan Roosken

Juist deze groep jongeren verdient aandacht als het gaat om gezondheid, welzijn en vitaliteit. Mensen met een mbo-opleiding leven gemiddeld minder lang in goede gezondheid dan mensen met een hbo- of wo-opleiding. Daarnaast zien we dat psychosociale problemen relatief vaak voorkomen onder mbo-studenten en samenhangen met studie-uitval. Investeren in de gezondheid en het welzijn van mbo-studenten is daarom niet alleen van belang voor de individuele student, maar ook voor de toekomstige arbeidsmarkt en de samenleving als geheel.

Tegelijkertijd is de positie van bewegingsonderwijs of sport binnen het mbo al decennialang minder vanzelfsprekend dan in het primair en voortgezet onderwijs. Sinds het verdwijnen van de wettelijke borging van bewegingsonderwijs in het mbo in 1996 zijn sport- en beweeglessen op veel opleidingen verdwenen. Uit onderzoek uit 2025 van het Mulier Instituut blijkt dat op ongeveer een derde van de ROC's sport- en beweeglessen nog steeds geen structureel onderdeel vormen van het curriculum. Een ontwikkeling die de KVLO terecht zorgwekkend noemt (2025).

Scan of klik naar het *nieuwsbericht van de KVLO* 'Mulier: Niet structureel sport- en beweeglessen op een derde van de mbo's'

Scan of klik naar het onderzoeksrapport *Bewegen en sport in het middelbaar beroepsonderwijs: 1-meting* van het Mulier Instituut

Toch vertelt dit niet het hele verhaal. In 2021 (nr. 8) en 2024 (nr. 2) stond LO Magazine al uitgebreid stil bij de thema's 'Mbo in beweging' en 'Dynamische schooldag vo/mbo'. Daaruit kwam een sector naar voren die volop experimenteert met nieuwe manieren om studenten gezond, vitaal en in beweging te houden. Niet alleen via sportlessen, maar ook via leefstijlcoaching, vitaliteitsprogramma's, studentenwelzijnsprojecten en samenwerking met gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties. Het accent verschoof van sport als vak naar vitaliteit als onderdeel van de brede vorming van studenten.

Vijf jaar later blijkt die ontwikkeling actueler dan ooit. Tegelijkertijd staat zij onder druk. Met de voorgenomen herziening van de kwalificatie-eisen voor burgerschap verdwijnt namelijk de dimensie 'vitaal burgerschap' uit de landelijke kaders. Daarmee dreigt juist de verbinding tussen gezondheid, welzijn, burgerschap en beroepsvorming minder zichtbaar te worden binnen het mbo. Gelukkig gloort er ook een nieuwe gloed aan de horizon in de vorm van beroepsvitaliteit.

In dit topic verkennen we waarom aandacht voor vitaliteit binnen het mbo belangrijker is dan ooit, welke rol sport en bewegen daarin kunnen spelen en welke betekenis dit heeft voor de vakdocent bewegingsonderwijs. Want als we jongeren willen voorbereiden op een duurzame toekomst als werknemer, burger én mens dan kunnen we gezondheid, bewegen, vitaliteit en welzijn moeilijk buiten beschouwing laten. ●

Contact
redactie@kvlo.nl
Steven Mauw, **Johan Koedijker** en **Stan Roosken** zijn topictrekkers van LO Magazine 6

Foto's
Niels Meijer, in opdracht van Alfa-college
Kernwoorden
vitaal mbo, vitaal burgerschap, beroepsvitaliteit